

KEMIJÄRVEN KAUPUNKI YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n mukaan kunnat voivat antaa kuntaa tai sen osaa koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Määräyksillä täydennetään ympäristönsuojelua koskevaa lainsäädäntöä siten, että kunnan ympäristön erityispiirteet ja paikalliset olosuhteet saadaan otettua huomioon. Määräykset eivät voi koskea ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista toimintaa eivätkä 30 §: 3 momentissa, 62 §:ssä tai 78 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset eivät myöskään voi koskea toimintaa, jonka ympäristönsuojeluvuorokausista säädetään valtioneuvoston asetuksella ja joka rekisteröidään tietojärjestelmään siten kuin ympäristönsuojelulain 65 §:n 1 tai 2 momentissa säädetään. Määräykset kohdistuvat ensisijaisesti toimintoihin, joista aiheutuvat päästöt ovat luonteeltaan hajapäästöjä.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulakiin tai sen nojalla annettuihin säädöksiin. Ympäristönsuojelulaissa on lueteltu ne asiat, joista kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa.

Ympäristönsuojelumääräykset voivat ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin mukaisesti koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisen vaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- 5) vyöhykkeitä ja alueita, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista; sekä

- 7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulain mukainen ohjauskeino. Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätelain (646/2011) nojalla annetut jätehuoltomääräykset ja maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla annettu rakennusjärjestys. Lisäksi järjestyslaissa (612/2003) on joitakin ympäristönsuojelua sivuavia määräyksiä ja myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty välttämään eri määräysten väliset ristiriidat.

Paikalliset olosuhteet

Määräyksissä on otettu huomioon ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet, joille annetaan muutamia näitä alueita koskevia, yleensä yleismääräystä ankarampia määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Kemijärvellä on useita vedenhankinnan kannalta tärkeitä I-luokan pohjavesialueita. Nämä ovat pohjavesialueita, joiden pohjavettä käytetään tai tullaan suunnitelmien mukaan käyttämään 20 -30 vuoden kuluessa tai muutoin tarvitaan esimerkiksi kriisiajan vedenhankintaa varten liittyjämäärältään vähintään 10 asuinhuoneiston vesilaitoksessa tai hyvää raakavettä vaativassa teollisuudessa.

Kemijärvellä on myös useita veden hankintaan soveltuvia II-luokan pohjavesialueita. Nämä ovat pohjavesialueita, jotka soveltuvat yhteisvedenhankintaan, mutta jolle toistaiseksi ei ole osoitettavissa käyttöä yhdyskuntien, haja-asutuksen tai muussa vedenhankinnassa.

Pohjavesien pilaantumisen estämiseksi on pohjavesialueille annettu muita alueita tiukempia määräyksiä mm. jätevesien käsittelystä, lannoituksesta, poronhoidosta.

Kemijärven kaupungin tekninen lautakunta on hyväksynyt vesihuoltolaitoksen toiminta-alueet. Alueita on laajennettu vuoden 2009 aikana tehdyillä päätöksillä. Kunnalla on vesihuollon kehittämissuunnitelma, päivätty 16.12.2003.

Pintavesien pilaantumisen estämiseksi on ranta-alueille asetettu erityisiä määräyksiä, jotka koskevat mm. jätevesien käsittelyä, lannoitusta sekä moottoriajoneuvojen, koneiden ja laitteiden pesua.

Ympäristönsuojelumääräyksillä ohjataan mm. ilman epäpuhtauksia ja melua aiheuttavia toimintoja, jotka voivat aiheuttaa terveys- ja viihtyvyyshaittoja.

1 LUKU: YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten yleinen tavoite on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen. Perusteena ovat paikalliset olosuhteet sekä taajamissa että haja-asutusalueilla.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tämän lain 5 §:n 1 momentin mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät hoitaa kunnan määräämä toimielin. Kemijärven kaupungin hallintosäännön mukaan rakennuslautakunta toimii ympäristönsuojeluviranomaisena.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää sille kuuluvaa ratkaisuvaltaa alaiselleen viranhaltijalle siten kuin ympäristönsuojelulain 21 §:ssä ja kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä on säädetty. Hallintopakkoasioiden päätösvaltaa ei voi delegoida.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa koko kunnan alueella. Lisäksi on annettu joitakin erityis-alueita, kuten taajamia, ranta-alueita ja pohjavesialueita, koskevia määräyksiä.

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 1 momentin mukaisesti määräykset eivät voi koskea ympäristönsuojelulain nojalla ympäristöluvanvaraista toimintaa taikka 30 §:n 3 mom, 62 tai 78 §:n mukaan ilmoitusvelvollista toimintaa, 65 §:n mukaan rekisteröitävää toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa.

4 § Määritelmät

Ympäristönsuojelumääräyksissä on määritelty niitä termejä, joita käytetään ja joiden ymmärtäminen on tärkeää määräyksiä sovellettaessa. Keskeisimpiä termejä ovat taajama, pohjavesialue, ranta-alue, tulva-alue sekä vesihuoltolaitoksen toiminta-alue. Kaikki nämä termit viittaavat alueisiin, joilla on niiden erityispiirteiden vuoksi tarpeen antaa muista alueista poikkeavia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Määritelmässä on lisäksi selitetty, mitä tarkoitetaan talousjätevedellä, harmaalla jätevedellä, käymäläjätevedellä ja jätevesilietteellä. Näitä termejä käytetään puhuttaessa jätevesien käsittelystä. Talousjätevedellä tarkoitetaan määritelmän mukaisesti asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keittiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä. Talousjättevettä on myös vastaava elinkeinotoiminnasta peräisin oleva jätevesi. Harmaa jätevesi on pelkkiä pesuvesiä ja käymäläjätevesi koostuu wc:n huuhteluvesistä. Jätevesilietteeksi on määritelty puhdistamo-, saostuskaivo- ja umpikaivoliete. Jätevesilietteen hygienisoinnilla tarkoitetaan Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymää käsittelyä eli esimerkiksi mädätystä, kalkkistabilointia tai lahotusta.

2 LUKU: JÄTEVESIEN JOHTAMINEN JA VESIEN SUOJELU

Yleistä

Erilaisissa toiminnoissa, kuten asumisessa, maataloudessa ja teollisuudessa muodostuvat jätevedet voivat aiheuttaa pohja- ja pintavesien pilaantumista. Jätevesien sisältämät ravinteet aiheuttavat pintavesissä rehevöitymistä ja niiden sisältämät taudinaiheuttajat voivat pohja- ja pintavesiin päästessään aiheuttaa terveyshaittoja. Jätevesien käsittelystä säädetään mm. ympäristönsuojelulaisissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä. Jätevesien aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi ympäristönsuojelumääräyksissä annetaan jätevesien käsittelyä koskevia tarkentavia ja täydentäviä määräyksiä. Pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi on lisäksi annettu mm. lannoitteiden ja torjunta-aineiden levittämistä koskeva rajoitus.

Ympäristönsuojelulain 27 b §:ssä on säädetty jätevesien yleinen puhdistamisvelvollisuus. Ympäristönsuojelulain 27 b §:n 2 momentin mukaan muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan kuitenkin johtaa puhdistamatta maahan silloin kun niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ympäristönsuojelumääräysten lähtökohtana on, että kantoveden varassa olevan rakennuksen jätevesimäärä on niin pieni, ettei erityistä jätevesien käsittelyä tarvita.

Vesihuoltolain (119/2001) 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevan kiinteistön on liityttävä jätevesiviemäriin. Vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla kiinteistöjen talousjätevesien käsittelyä koskee valtioneuvoston asetus 209/2011 (ns. talousjätevesiasetus). Asetuksen tarkoituksena on asettaa yhtenäinen taso jätevesien käsittelylle kaikilla haja-asutusalueilla,

jotka eivät kuulu viemäriverkoston piiriin. Taso voidaan kunnallisilla määräyksillä paikallisesti tarvittaessa tiukentaa.

Ranta-alueilla ja pohjavesialueilla on talousvesien käsittelylle annettu muita alueita tiukempia määräyksiä. Pohjaveden hyvä laatu on tarpeen turvata erittäin tehokkaasti.

5 § Talousjätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston toiminta-alueella

Määräyksen perusteena on vesihuoltolain (119/2001) 10 § ja 11 §:t, joissa säädetään toiminta-alueen liittämismääräyksen ja liittämismääräyksen vapautumisesta.

6 § Yleiset määräykset talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla

Määräyksessä on asetettu yleisiä vaatimuksia talousjätevesien käsittelylle. Suuri osa Kemijärven kaupungin pinta-alasta on melko harvaan asuttua haja-asutusalueita, jolla ei ole herkästi pilaantuvia kohteita ja jolla talousjätevesien aiheuttama ympäristökuormitus on vähäistä. Määräyksen mukaan näillä alueilla sovelletaan talousjätevesiasetuksen 3 §:n mukaista vähimmäispuhdistustasoa, kun kiinteistön ominaisuudet mahdollistavat toimivan järjestelmän rakentamisen ja suojaetäisyydet voidaan toteuttaa. Tapauskohtaisesti voidaan kuitenkin vaatia talousjätevesiasetuksen 4 §:n mukaista ohjeellista puhdistustasoa, jottei jäteveden käsittelystä aiheutuva pinta- tai pohjavesien pilaantumisen vaara tai haittaa naapureille.

Puhdistettujen jätevesien purkupaikat on sijoitettava määräyksen mukaisesti riittävän suojavyöhykkeen päähän pilaantumisen herkeistä kohteista. Riittävä suojaetäisyys talousvesikaivoon tai vedenotantamoon on tarpeen, koska talousvetenä käytettävä vesi voi jätevesien vaikutuksesta pilaantua ja aiheuttaa terveyshaittaa. Talousjätevesiasetuksen mukaankin käsiteltyjen jätevesien bakteeripitoisuus on edelleen korkea. Suojaetäisyydellä tontin rajan ehkäistään mm. naapureille aiheutuvia hajuhaittoja. Maahanimeyttämön imeytysputkiston ja maasuodattamon alapinnan sijaintivaatimusta yläpuolelle pohjavedenkorkuuteen nähden on noudatettava pohjaveden pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi. Suojaetäisyydet vastaavat uusilta kiinteistökohtaisilta jätevesijärjestelmiltä edellytetyjä etäisyyksiä. Määräystä sovelletaan rakennettaessa uusia jätevesijärjestelmiä ja uusittaessa vanhoja järjestelmiä.

Jätevesijärjestelmän suunnitelman tulee perustua paikanpäällä suoritettuihin riittävän tarkkoihin maaperäselvityksiin. Maaperäselvitysten perusteella suunnitellaan kyseessä olevalle paikalle soveltuva ja toimiva jätevesijärjestelmä. Selvityksen liittäminen jätevesisuunnitelmaan on tarpeellinen lupaa myönnettäessä arvioitaessa valitun jätevesijärjestelmän toimivuutta alueella.

Saariin sekä kiinteistöihin, joihin ei ole ympärivuotista tieyhteyttä ei sallita sellaista järjestelmää, joka vaatii toimiakseen saostussäiliön tai vastaavan säännöllistä tyhjentämistä. Pääsääntöisesti vesikäymäläjärjestelmät edellyttävät lietteiden säännöllistä poistamista olipa kyseessä saostuskaivollinen järjestelmä tai pienpuhdistamo. Talousjätevesiasetuksen liitteen 2 mukaan säännöllisyys tarkoittaa ainakin yhtä kertaa vuodessa. Saarista sekä kiinteistöistä, joihin ei ole tieyhteyttä, lietteiden poiskuljettamista asianmukaiseen käsittelyyn ei ole turvattu riittävästi.

Kohtuuttomaksi käyvien tilanteiden varalle määräyksissä on mahdollisuus erityisessä tapauksessa poiketa käsittelyjärjestelmän suojaetäisyysvaatimuksista. Suojaetäisyyksistä poikettaessa tulee kuitenkin aina varmistua siitä että poikkeaminen ei aiheuta pohjavesien eikä pintavesien pilaantumista tai pilaantumisen vaaraa.

Ympäristölupakynnyksen (100 avl) alapuolelle jääviä, talousvesiasetuksen soveltamisalaan kuuluvia pieniä jäteveden puhdistamoita ovat kiinteistöjen omat ja yhteiset pienpuhdistamot ja myös esim. pienten kylien yhteiset jätevedenpuhdistamot sekä oppilaitosten tai matkailualan tms. elinkeinotoiminnan puhdistamot joilla käsiteltävä jätevesi vastaa (koostumus, ominaisuudet) asumisessa syntyvää jätevettä. Koska edellä mainittujen kiinteistöjen jätevesien määrä ja lika-ainepitoisuus on tällaisilla

puhdistamoilla tyypillisesti selvästi suurempi kuin tavallisella asuinkiinteistöllä on näillä perusteltua edellyttää tehokkaampaa jätevesien käsittelyä.

Vanhaa öljysäiliötä ei saa käyttää missään tapauksessa jäteveden umpisäiliönä sillä jätevedessä muodostuu syövyttäviä kaasuja, jolloin metallinen säiliö syöpyy puhki. Myöskään öljynjäämät eivät kuulu jäteveden joukkoon sillä ne voivat tappaa jätevedenpuhdistamon mikrobikannan hyvinkin pieninä pitoisuuksina.

Epäselvyyksien välttämiseksi on katsottu tarpeelliseksi kirjata määräyksiin myös yksittäisiä, yksityiskohtaisia mm. paikkaan ja käsittelyjärjestelmään liittyviä määräyksiä, jotka vastaavat valvontaviranomaisille aikaisemman kokemuksen perusteella varsin usein esitettyihin kysymyksiin.

7 § Vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriverkostoon liittymättömien kiinteistöjen talousjätevesien käsittely I ja II luokan pohjavesialueilla

Pohjavesialueilla on talousvesien käsittelylle annettu muita alueita tiukempia määräyksiä. Pohjaveden hyvä laatu on tarpeen turvata erittäin tehokkaasti.

Jätevesien käsittely aiheuttaa aina riskin pohjaveden laadulle. Hyvinkin toimivaan järjestelmään voi tulla häiriö. Määräyksissä tämä riski on huomioitu siirtämällä riskiä portaittain I- ja II luokan pohjavesialueilla niiden lähi- ja kaukusuojavyöhykkeiltä mahdollisimman kauas, mutta kuitenkin noudattaen kohtuullisuutta.

Reinikansaaren ja Vuostimon I-luokan pohjavesialueiden jätevesien käsittelystä määräyksiä annettaessa on poikkeuksellisesti jouduttu jakamaan alueet kahtia. Näiden alueiden määräyksissä on otettu huomioon alueiden vanha asutus ja alueiden muoto sekä käytännön mahdollisuus toteuttaa jätevesien käsittelyjärjestelmien rakentaminen kuten muilla I-luokan alueilla. Näiden alueiden määräyksissä on pyritty kohtuullisuuteen, kuitenkin huomioiden pohjaveden laadun turvaaminen.

Vesihuoltolaitoksen viemäriin voi olla mahdollista liittyä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuoleltakin. Jos kiinteistö sijaitsee vain osittain vedenhankintakäytössä tai muulla I- tai II -luokan pohjavesialueella tai tällaisen alueen reunalla kannattaa selvittää mahdollisuus johtaa jätevedet tiiviissä jätevesiputkessa käsiteltäväksi pohjavesialueen ulkopuolella. Jos ulkopuolinen alue ei ole ranta-alueita, riittää puhdistustehoksi vähimmäispuhdistustaso. Umpisäiliö ei ole käsittelyjärjestelmä, vaan tiivis välivarasto, josta jätevedet on kuljetettava jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Harmaat jätevedet on kuitenkin em. alueilla käsiteltävä ohjeellisen puhdistustason vaatimusten edellyttämällä tavalla pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

8 § Vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriverkostoon liittymättömien kiinteistöjen talousjätevesien käsittely ranta-alueilla

Ranta-alueilla jätevesijärjestelmien tulee täyttää talousjätevesiasetuksen 4 §:ssä säädetyn ohjeellisen puhdistustason vaatimukset, joilla varmistetaan, ettei jätevedestä aiheudu pinta- ja pohjavesien pilaantumisen vaaraa. Kemijärven kaupungin alueella on alueita, jotka jäävät toistuvasti tulvan alle. Tällaisissa kohteissa jätevesijärjestelmä on sijoitettava niin että tulva ei pääse järjestelmää huuhtelemaan. Tulvaveden pääsy järjestelmään estää järjestelmän toiminnan ja jätevedet huuhtoutuvat täysin puhdistamattomina tulvaveteen. Suojaetäisyyksillä käsittelyjärjestelmästä vesistöön tai ojaan varmistetaan, että jos järjestelmä menee epäkuntoon ja sitä ei saada välittömästi korjattua, ei puhdistamatonta jätevettä pääse suoraan vesistöön.

Saunarakennukset saattavat sijaita niin lähellä rantaviivaa, ettei jäteveden purkupaikan sijoittaminen vaaditun suojaetäisyyden päähän vesistöä ole kohtuullisin kustannuksin mahdollista. Jos saunarakennuksessa syntyvien jätevesien määrä on vähäinen eli rakennus on kantoveden varassa, voidaan jätevedet tapauskohtaisesti sallia imeytettäväksi lähemmäksi kuin 15 metriä rantaviivasta. Vesien pi-

laantumisen estämiseksi vähäisiäkin vesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön eikä siten että jätevedet valuisivat maan pintaa pitkin suoraan vesistöön.

9 § Jätevesijärjestelmän huolto ja kunnossapito

Kiinteistön omistajan velvollisuus huolehtia puhdistuslaitteiden toimivuudesta ja velvollisuus tarkastaa laitteiden puhdistusteho perustuvat ympäristönsuojelulain 4 ja 5 §:ien mukaisiin yleisiin periaatteisiin ja velvollisuuksiin.

Saostussäiliöt tulee jätevesijärjestelmän toiminnan varmistamiseksi tyhjentää säännöllisesti. Mikäli saostussäiliöiden tyhjennys laiminlyödään, voi seurauksena olla kiintoaineksen karkaamisen myötä varsinaisen puhdistusjärjestelmän, kuten suodattimen tai suodatus/imeytyskentän toiminnan heikkeneminen ja siten edelleen kuormituksen lisääntyminen. Saostussäiliöiden täyttäminen vedellä tyhjen-nyksen jälkeen varmistaa sen että ne pysyvät paikoillaan ja toiseksi ne alkavat toimia heti suunnitellu-la tavalla estäen kelluvan materiaalin pääsyn itse puhdistusjärjestelmään.

Kiinteistönhaltijan kirjanpitovelvollisuus perustuu ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaiseen yleiseen vel-vollisuuteen olla selvillä ympäristövaikutuksista. Kemijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja sen määräämällä viranhaltijalla on ympäristönsuojelulain 83 §:n mukaisesti oikeus valvontaa ja ym-päristönsuojelulain toimeenpanoa varten saada toiminnanharjoittajalta tarpeellisia tietoja.

Saostussäiliöliete on jätettä, jonka ammatti- ja laitospesä käsittely ja hyödyntäminen on luvanvarais-ta toimintaa. Jätteen tuottajalla on jätelain 29 §:n mukaisesti velvollisuus huolehtia jätteen asianmukai-seen käsittelyyn luovuttamisesta. Tilalla omassa toiminnassa syntyvän ja muutaman naapurin, kesä-asukkaan ja/tai mummon mökin saostussäiliölietteen hyödyntäminen levittämällä se peltoon voidaan hyväksyä maataloilla, joilla on käytettävissä asianmukaiset laitteet lietteen käsittelyä varten ja mahdol-lisuus lietteen asianmukaiseen käsittelyyn kalkkistabiloimalla.

Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen 30.9.2010 laatimassa kalkkistabilointi-ohjeessa on katsottu MMM:n asetusmuutoksen vuodelta 2009 (20/09) mahdollistavan sakokaivolietteiden keräämisen myös naapuritiloilta.

10 § Moottoriajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu ja huolto

Moottoriajoneuvojen, veneiden koneiden ja vastaavien laitteiden pesu yleisessä käytössä olevilla alu-eilla, kuten puistossa tai virkistysalueilla, voi vähentää näiden alueiden yleistä viihtyisyyttä ja virkistys-käyttöön soveltumista. Tämän vuoksi ajoneuvojen pesu ja huolto on kielletty yleisillä, muilla kuin tähän tarkoitukseen erikseen varatuilla alueilla.

Mikäli moottoriajoneuvoja, koneita ja laitteita pestään liuottimia sisältävillä pesuaineilla, voi jäteveden johtamisesta maastoon tai sadevesiviemäriin aiheutua ympäristön pilaantumista. Ammattimaisessa tai muussa usein toistuvassa pesussa jätevesimäärät ovat suuria, vaikkei hiilivetyliuottimia sisältäviä pe-suaineita käytettäisikään. Ainoa hyväksyttävä jäteveden käsittelytapa on tällöin jäteveden johtaminen jätevesiviemäriin riittävästi esikäsittelyä. Jätevesien esikäsittely öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa on tarpeen viemäriverkoston toiminnan turvaamiseksi.

Moottoriajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesuvedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Mikäli ajoneuvoja ja koneita pestään kiinteistöllä pelkällä vedellä tai miedoilla pesuaineilla, vesi sisältää vain vähäisiä määriä haitta-aineita. Tällaisissa tapauksissa jä-tevedet voidaan imeyttää maahan tai johtaa sadevesi- tai jätevesiviemäriin. Vesiä maaperään imeytet-täessä tai maastoon johdettaessa on kuitenkin aina pidettävä huoli siitä, ettei aiheuteta ympäristön pilaantumista.

Pohjavesialueille on pohjaveden laadun turvaamiseksi annettu ankarampi puhdistus vaatimus.

Vesistön välittömässä läheisyydessä minkäänlaista ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu on kielletty, etteivät pesuedet, jotka katsotaan jätevesiksi pääse pilaamaan vesistöjä.

Veneiden talvisäilytyspaikoilla hiotaan veneitä, joiden pohjissa käytetään ainakin toistaiseksi yleisesti haitallisia aineita ja yhdisteitä sisältäviä maaleja. Jos hiontajätteet jäävät maaperään, ne voivat aiheuttaa maaperän pilaantumista. Maaperän pilaantumisen estämiseksi maalijätteet on saatava talteen.

3 LUKU: ILMANSUOJELU

11 § Savukaasupäästöjen haitallisten vaikutusten ehkäisy

Kiinteistökohtaisissa lämmitysjärjestelmissä poltetaan puuta ja kevyttä polttoöljyä. Savukaasut ovat haitallisia ihmisten terveydelle ja aiheuttavat ympäristössä viihtyisyyshaittoja. Näiden päästöjen vaikutus ilmanlaatuun on suurinta taajamissa pientaloalueilla. Päästökorkeus on hyvin matala ja lähistön ihmiset altistuvat päästöille lähes suoraan. Palamisen puhtauteen vaikuttavat monet seikat, joihin useisiin pystyy tulisijan tai kattilan käyttäjä vaikuttamaan, josta syystä kiinteistökohtaisten lämmitysjärjestelmien käyttöön, säätöön ja huoltoon liittyvä velvoittava määräys on syytä antaa.

12 § Rakennusten, rakenteiden, esineiden tai alueiden kunnostus- ja puhtaanapitotyöt

Pöly voi aiheuttaa ympäristössä viihtyisyyshaittoja ja on haitallista ihmisten terveydelle. Ilmassa leijuva karkea pöly likaa ympäristöä ja aiheuttaa ihmisillä ärsytysoireita. Pienemmät hiukkaset ovat terveydelle haitallisempia ja aiheuttavat mm. hengitysoireita. Allergisille ja astmaa sairastaville hiukkaset ovat erityisen haitallisia. Pölyn aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi on annettu määräyksiä sellaisista toiminnoista ja tilanteista, joissa syntyy haitallisessa määrin pölyä.

13 § Liikenne / katupöly

Liikenneväylille, pihoille ja pysäköintialueille talvisin kertyvä hiekoitushiekka pölyää keväisin alueiden kuivuttua. Suuri osa ilman terveydelle ja viihtyvyydelle haitallisista hiukkasista on liikenteen ja tuulen nostattamaa katupölyä. Tämän vuoksi määräyksessä edellytetään, että hiekoitushiekat ja muu kiintoaines poistetaan viipymättä lumen sulettua. Poistoa ei saa tehdä niin, että aiheutetaan pölyn leviämistä ilmaan, joka ainoastaan pahennetaan pölyhaittoja. Määräyksellä käytännössä kielletään asfaltoitujen alueiden koneellinen harjaus ilman vesikastelua sekä lehtipuhaltimien käyttö hiekan poistossa muilla kuin kasvillisuuden peittämällä alueilla.

Mikäli haitallista pölyämistä aiheutuu muulloinkin kuin keväisin, on liikenneväylät, pihat ja pysäköinti-alueet puhdistettava. Puhdistaminen on tehtävä niin, ettei viemäriin joudu hiekkaa niin paljon, että viemäri tukkeutuu.

4 LUKU: POLTTONESTEET JA MUUT KEMIKAALIT

14 § Polttoaine- ja muut kemikaalisäiliöt, myös kemikaalisäiliöiden tilapäinen sijoittaminen

Määräykset on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi. Määräyksessä katsotaan tärkeäksi saada hallintaan myös pienet riskikohteet, koska kemikaalien huolimattomasta varastoinnista aiheutuu merkittävä maaperän ja pohjaveden pilaantumisriski. Yksivaippaiset säiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavedelle.

Säiliön sijoittamisella suoja-altaaseen määräyksen mukaisesti voidaan estää kemikaalin pääsy maaperään onnettomuustilanteissa. Säiliöille ja niiden suoja-altaille tulee rakentaa katos, jolla estetään

sadevesien pääsy suoja-altaaseen. Varastoitavaa kemikaalia saattaa joutua pieniä määriä suoja-altaaseen esimerkiksi säiliötä täytettäessä tai säiliöstä tankattaessa, jolloin hallitsematon suoja-altaan tyhjennys saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumista.

Kemikaaleja ei saa päästä myöskään viemäriin, sillä ne voivat aiheuttaa haittoja viemäriverkostossa tai heikentää jätevedenpuhdistamon toimintaa.

Myös tankkauspaikat, joilla kemikaalia voi päästä maaperään, ovat riski ympäristölle, mistä syystä niille on asetettu vaatimuksia. Laitosten, maatilojen ja vastaavien tankkauspaikat, joilla ei ole ympäristölupaa, on sijoitettava tiiviille alustalle siten, että polttonesteitä ei vuotojen seurauksena pääse maaperään. Tiiviin alustan tulee olla materiaalia, joka kestää polttonesteiden liuottavat vaikutukset. Mahdollisten vuotojen varalta säiliöiden läheisyydessä tulee olla imeytysainetta niin, että vuodot voidaan nopeasti kerätä talteen.

15 § Käytöstä poistetut maanalaiset polttoaine- ja kemikaalisäiliöt

Käytöstä poistetut ja vanhat polttoaine- ja kemikaalisäiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavesille. Jos säiliöitä ei ole puhdistettu ja ne on jätetty maahan, on vaarana, että maaperä pilaantuu säiliöiden aikaa myöten rikkoutuessa. Lisäksi säiliö käytöstä poistettuna jo itsessään on jätettä, minkä maahan jättäminen on kiellettyä (Jätelaki 5 § ja Lapin jätehuolto kuntayhtymän jätehuoltomääräykset 6 §). Määräyksessä edellytetään säiliöiden poistamista maaperästä, jotta vanhojen säiliöiden aiheuttamia ympäristöhaittoja voidaan estää. Säiliöt on tyhjennettävä ennen maaperästä poistamista, millä estetään polttoaineen tai kemikaalin joutuminen maaperään säiliön ja putkiston nostamisen yhteydessä. Kohtuullisuussyistä määräyksiin on kirjattu mahdollisuus jättää maahan käytöstä ennen ympäristönsuojelumääräysten voimaan tuloa poistettu, puhdistettu ja hiekalla tai muulla hyväksyttävällä aineella täytetty säiliö.

Poikkeustapauksia varten on määräyksiin kirjattu ympäristönsuojeluviranomaiselle mahdollisuus tapauskohtaisesti harkiten myöntää vapautus säiliön maasta poistamiseen. Kyseeseen tulee lähinnä tapaukset joissa säiliön poistaminen aiheuttaisi vaaraa ympärillä oleville rakennuksille tai rakenteille. Mikäli säiliöiden poiston yhteydessä on havaittavissa maaperän pilaantumista, tulee maaperä käsitellä Lapin ELY-keskuksen määräämällä tavalla. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei voi päättää pilaantuneen maan puhdistamisesta.

Velvoite viranomaiselle esitettävistä tiedoista koskien kiinteistöllä olevia öljysäiliöitä, niiden kuntoa, tarkastuksia, uusien säiliöiden asentamista ja vanhojen säiliöiden poistoa on tarpeen valvonnan kannalta.

16 § Käytössä olevan polttoaine- ja kemikaalisäiliön tarkastaminen

Käytössä olevat polttoaine- ja kemikaalisäiliöt ovat rikkoutuessaan riski maaperälle ja pohjavesille. Maaperän, pohjavesien ja muun ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ennakoon on tarpeen määrätä säiliön haltija tarkistuttamaan säiliö määräajoin.

17 § Kone- ja huoltohallien lattiarakenteet

Koneiden ja laitteiden huoltohalleissa käsitellään öljyjä ja muita kemikaaleja. Niiden pääsy maaperään on estettävä, jotta maaperä ei pääse pilaantumaan. Kemikaaleja ei saa päästä myöskään viemäriin, sillä ne voivat aiheuttaa haittoja viemäriverkostossa tai heikentää jätevedenpuhdistamon toimintaa.

Tiivis alusta tulee olla materiaalia, joka kestää polttonesteiden liuottavat vaikutukset. Mahdollisten vuotojen varalta tulee varata imeytysainetta niin, että vuodot voidaan nopeasti kerätä talteen

5 LUKU: TILAPÄISEN MELUN JA TÄRINÄN TORJUNTA

Yleistä

Melu on yksi yleisimpiä ja tärkeimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritsevänä tai joka on muulla tavoin ihmisen terveydelle vahingollista taikka hänen muulle hyvinvoinnilleen haitallista. Melu voi häiritä tai vaikeuttaa työskentelyä, lepoa ja nukkumista.

Ympäristönsuojelumääräyksissä on asetettu rajoituksia häiritsevää melua aiheuttaville toiminnoille. Erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavista toimista tulee tehdä ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen ilmoitus.

18 § Yleisötilaisuuksien meluntorjunta

Äänentoistolaitteita käytetään vakiintuneesti yleisötilaisuuksissa ja ulkoilmatapahtumissa. Määräyksissä on katsottu riittäväksi antaa määräys huolehtimisvelvollisuudesta. Tarkemmat määräykset melutason ohjearvoista annetaan valtioneuvoston päätöksessä 993/1992.

19 § Häiritsevää melua aiheuttavat koneet ja laitteet

Lepoon ja nukkumiseen tarvitaan hiljaisuutta ja siksi määräyksissä on katsottu tarpeelliseksi mainita erityisesti yöaikainen melu. Häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttö on kielletty yöaikaan klo 22-07 asuntojen ja muiden sellaisten kohteiden läheisyydessä, joille työstä saattaa aiheutua haittaa tai häiriötä. Määräys ei koske välttämättömien tilapäisten töiden suorittamista, mikä tarkoittaa sitä että esimerkiksi lumitöitä voidaan suorittaa jo ennen klo 07 koska se on tarpeellista liikenteen toimivuuden turvaamiseksi.

6 LUKU: MUUT MÄÄRÄYKSET

20 § Betoni- ja tiilijätteen hyödyntäminen maarakentamisessa

Maarakentamisessa voidaan hyödyntää puhdasta betoni- ja tiilijätettä vähäisessä määrin korvaamaan luonnonaineksia ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtävän ilmoituksen perusteella. Määräys on tarpeellinen Kemijärven kaupungin laajuus ja pitkät kuljetusmatkat huomioiden, jolloin betonin ja tiilen hyötykäyttö on mahdollista esimerkiksi rakennuksen purkamisen yhteydessä sen lähialueella. Ammattimaisessa toiminnassa ja/tai Isompien betoni- ja tiilijättemäärien hyödyntämisessä edellytetään kuitenkin noudatettavaksi Valtioneuvoston asetusta eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (591/2006, muutokset 403/2009 ja 1825/2009).

21 § Arseenilla kyllästetyn puutavaran käyttörajoitus (mm. käytöstä poistetut pylväät)

Määräykset annetaan, että tieto CCA-kyllästetyn puun vaarallisuudesta ja käyttörajoituksista tavoitaisi mahdollisimman laajasti kaikki ne, joiden tulee asiasta olla tietoisia.

Määräyksissä noudatetaan Suomen ympäristökeskuksen, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja ympäristöministeriön kantaa ja määräyksiin on kirjattu vain kunnan valvontaviranomaisen kannalta tärkeimmiksi koetut asiat.

22 § Eläinten ruokinta taajama-alueella

Taajama-alueiden asuinkiinteistöjen pihalla tapahtuva lintujen ja muiden eläinten ruokinta tulee järjestää niin, että vahinkoeläimet eivät pääse ruokintapaikalle. Lintuja ruokittaessa tulee ruuaksi tarkoitettuja jyvät ja muut ainekset sijoittaa niille tarkoitettuun ruokinta-automaattiin tai vastaavaan laitteeseen.

Eläimiä ei tulisi ruokkia heittämällä ruokaa sellaisenaan maahan. Kesäajaksi on ruokinta syytä lopettaa ja ruokintapaikat puhdistaa. Hallitsemattomasta lintujen ja muiden eläinten ruokinnasta saattaa seurata haittaa. Paikalle voi tulla myös sellaisia haittaeläimiä, jotka aiheuttavat terveystarpeita ihmisille ja kotieläimille.

23 § Porojen tarhaaminen ja ruokinta (sovelletaan myös vastaaviin muihin tarhattaviin eläimiin)

Ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisen tarkoitetaan sellaista ihmisen toiminnasta johtuvaa muun muassa aineen jättämistä ympäristöön, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa haittaa luonnolle ja sen toiminnalle tai ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä. Lisäksi ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Porojen ruokinta jäällä tai vesialueen välittömässä läheisyydessä aiheuttaa kuormitusta vesistöön. Kuormitusta syntyy porojen ulosteista ja jäälle jäävästä ravinnosta. Jään sulassa ulosteista ja ravinnosta peräisin olevat ravinteet ja eloperäinen aine joutuvat vesistöön. Ravinteet lisäävät vesistön tuotantokykyä edistäen vesistön rehevöitymistä ja eloperäinen aine kuluttaa hajotessaan vesistöä happea. Jään sulamisen jälkeen ruokinnan yhteydessä porojen lumeen ja jäähän tallomat heinät ja kortteet joutuvat vesistöön. Vesistössä ne voivat mm. haitata verkkokalastusta. Porojen talviruokinnan vaikutus yksittäiseen vesistöön riippuu vastaanottavan vesistön tilasta, koosta ja veden vaihtuvuudesta vesistössä.

Ruokintapaikan sijoittamisessa on huomioitava myös tulva. Paikka on sijoitettava siten että tulva ei yllä huuhtelevaan ruokintapaikkaan.

I-luokan pohjavesialueelle on annettu ankarampi määräys pohjaveden suojelemiseksi.

Asuinalueiden läheisyydessä olevat porotarhat on pidettävä yleisen viihtyvyyden vuoksi siistinä. Siivoamaton porotarha voi aiheuttaa ympäristöön hajuhaittaa ja paikalle jääneet poron ruuan tähteet voivat houkuttaa haittaeläimiä jotka puolestaan voivat aiheuttaa terveystarpeita ihmisille ja kotieläimille. Porojen tarhauksessa tulee kiinnittää huomiota tarhan sijaintiin, ette sulamis- ja sadevedet pääse valumaan hallitsemattomasti ympäristöön ja pilaamaan lähistön kaivoja aiheuttaen terveyshaittaa. Porotarhan lantapitoiset sulamis- ja sadevedet eivät myöskään saa päästä valumaan lähistöllä olevien asuntojen pihamaalle tai vesistöön.

24 § Hevosten jaloittelualueet

Määräyksessä on asetettu veloitteita hevosten jaloittelualueiden hoidosta. Hevosten jaloittelualueet saattavat olla varsin pieniä eikä niissä ole kasvipeitettä. Maaperä kuluu tällöin voimakkaasti ja jaloittelualueille kertyy paljon lantaa. Hevosten jaloittelualueet ovat alueita, joita käytetään eläinten jaloitteluun ja joita eläimet eivät laidunna. Hevoset jaloittelevat niissä yleensä ympäri vuoden. Kasvipeitteen puuttumisen ja lannan kertymisen vuoksi jaloittelualueet voivat aiheuttaa ravinteiden ja bakteerien kulkeutumista pohja- ja pintavesiin. Haittojen estämiseksi lanta on siivottava jaloittelualueilta säännöllisesti. Erityisen tärkeää on huolehtia lannan poistamisesta alueilta, joilla eläimet oleskelevat kaikkein eniten. Jos jaloittelualue on maapohjainen, on pintamaat uusittava aika ajoin, koska pintamaahan sekoittuva lanta voi aiheuttaa ravinnepäästöjä ympäristöön.

25 § Lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö

Vedenhankintaan käytettävien ja siihen soveltuvien tärkeiden pohjavesialueiden veden laatu on turvattava. Pohjavesiin joutuvien huuhtoutumien estämiseksi on määräyksessä kielletty lannan, virtsan ja puristenesteen levittäminen näillä alueilla. Jätevesilietteen levitys on kielletty, jotta voidaan varmistua siitä, ettei pohjaveteen pääse haitallisia mikrobeja. Säilörehun puristeneste voi pohjaveteen joutua pilata veden pitkiksi ajoiksi. Pohjaveden laatua vaarantavat myös torjunta-aineet.

26 § Varastointi kiinteistöllä (mm. rekisteristä poistetut autot, koneet, laitteet, muu vastaava tavara ja romu)

Pihat, joissa varastoidaan hallitsemattomasti autonromuja, koneita ja laitteita, purkutavaraa, rakennustarvikkeita ja mahdollisesti jätteitä aiheuttavat ympäristössään viihtyvyydön ongelmia ja ovat riski ympäristölle. Asia on valvonnan helpottamiseksi ja tehostamiseksi syytä kirjata näihin määräyksiin. Puuttumiskynnyksen rajaavaa määrää (kpl jne.) ei ole syytä kirjata, koska tapauskohtaisesti sijainnilla, ympäristön haavoittuvuudella ja lähellä olevalla asutuksella voi olla iso merkitys tilannetta arvioitaessa.

7 LUKU: POIKKEAMISET JA SEURAAMUKSET**27 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä**

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona Kemijärvellä toimii rakennuslautakunta voi ympäristönsuojelulain 19 §:n 3 momentin mukaan myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksistä. Poikkeus voidaan myöntää ainoastaan perustellusta syystä. Lähtökohtana on, että ympäristönsuojelumääräyksistä poiketaan vain yksittäisissä tapauksissa. Lupaa poikkeamiseen tulee hakea kirjallisesti ja asia käsitellään hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Poikkeus voidaan myöntää vain niissä tapauksissa, joissa hakija kykenee muulla hyväksyttävällä tavalla estämään ympäristön pilaantumisen. Jos poikkeamisesta aiheutuu ympäristön pilaantumista, ei lupaa voida myöntää.

28 § Rangaistussäännökset / Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

Pykälässä selvennetään ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen seuraamuksia viittauksella ympäristönsuojelulain säännöksiin. Ympäristönsuojelulain 13 luvussa on valvontaa ja hallintopakkoa koskevia säännöksiä ja lain 116 §:ssä on rangaistussäännökset ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vastaisesta toiminnasta.

8 LUKU: VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET**29 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo**

Ympäristönsuojelumääräykset tulevat voimaan 1.1.2014. Päätöksen ympäristönsuojelumääräysten antamisesta tekee kaupunginvaltuusto. Päätös määräysten hyväksymisestä annetaan ympäristönsuojelulain 19 §:n 4 momentin mukaisesti tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin kuulutetaan ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.

Hyväksytty Kemijärven kaupunginvaltuustossa 19.8.2013